

Výnos Adolfa Hitlera o zřízení Protektorátu Čechy a Morava

Na území okupovaném **od 15. března 1939** německou armádou byl **výnosem Adolfa Hitlera** zřízen „**Protektorát Čechy a Morava**“. Přes formální autonomii s vlastní vládou a prezidentem byly rozhodující pravomoci svěřeny říšskému protektorovi Konstantinu von Neurathovi a dalším okupačním orgánům. Státní prezident Emil Hácha jmenoval o měsíc později protektorátní vládu v čele s Aloisem Eliášem.

A. Hitler, Pražský hrad
1939, 16. březen, Praha,
NA, Fotoarchiv KHF

A-Zet

ranní

Praha ve čtvrtek
16. března 1939

Cena
20 hal.

Vychází denně kromě nedělí a svátků. — Majitel a vydávající: Adolfská 11, Praha. — Druhem: Druhem-Nerod. — Působí: Praha. — Telefon: 214-84, 214-85, 214-86, 214-87, 214-88, 214-89, 214-90, 214-91, 214-92, 214-93, 214-94, 214-95, 214-96, 214-97, 214-98, 214-99, 215-00. — Redakce: Adolfská 11, Praha. — Telefon: 214-84, 214-85, 214-86, 214-87, 214-88, 214-89, 214-90, 214-91, 214-92, 214-93, 214-94, 214-95, 214-96, 214-97, 214-98, 214-99, 215-00. — Seřadatel: Bedřich Pangrác. — Číslo 53.

Reuter o průběhu obsazení

zdvořilý styk Čechů s německými oddíly

Čtk — Londýn 15. března. Pro večerní listy je obsazení Prahy sňatce dře. Reuterův zpravodaj praví: Pokud německé oddíly a čeští vojáci, stejně jako policejní oddíly přišly do vzájemného styku, byla všude zachována zdvořilost a korektnost.

S Ribbentropem, Himmlerem a Keitelem

kancléř Hitler v Praze

Čtk — Česká Lípa 15. března. Za své jízdy k německému vojsku, příbly říšský kancléř a nejvyšší velitel ve středu kolem 15. hodiny do České Lípy. V doprovodu říšského kancléře Hitlera byli m. j.: náčelník vrchního velení branné moci generál Keitel, říšský ministr zahraničních věcí št. Ribbentrop, říšský vůdce SS (ochran. oddíl) Himmler a říšský tiskový št. dr. Dietrich. Ulice v České Lípě by-

ly již několik hodin předem naplněny hustými zástupy lidí, který přes prudkou sněhovou vánici vytvářel, aby vůdce akomoval. Říšský kancléř nastoupil z České Lípy další jízdu v 16.45 hod., překročil za Českou Lípou ve středu odpoledne zemskou hranici Čech a odebral se k vojenským, postupujícím do České země. Čtk — Praha 15. března. Vůdce a říšský kancléř nastoupil v 17 hodin z České Lípy

ihned nejbližší cestou jízdu do Prahy. Autokolona přijela do Prahy v 19 hod. 15 min. V průvodu vůdce jsou št. vrchního velitelství říšskomožek branné moci, generáloberst Keitel, říšský ministr zahraničních věcí št. Ribbentrop, vrchní ubytovatel I. v generálním štábu armády generallieutenant št. Stuepelnagel, št. říšský kancléř říšský ministr Lammers, říšský vůdce SS.

a št. německé policie Himmler, říšský tiskový št. Dietrich a státní sekretář Stuckart.

Provolání národního výboru

dějinné poslání českého národa

V nevěstých hodinách pronel jménem Českého národního výboru dr. M. P. a s s e r do rozhlasu výzvu, již ve vyluču čtenáři:

Národe český! Je zbytečno vyládat tobě, co se stalo. Je však třeba, abys pochopil, proč se to stalo, je třeba, abys s toho vyvodil morální a věcné důsledky a aby žil a pracoval pro sebe a pro své potomstvo.

Není dnes času kritizovat politiku a společenskou rozličnou vládu za posledních 20 let. Všecky vřky jsou dnes již zbytečné.

Alé, národe český, nevěš hlavu a nezoufej. Stojíš na své stálec poměry a politicky a hospodářsky se vracíš do onoho poměru, z něhož jsi byl delšími a veličinnými vytržen. Budeš tam národem důstojným a porostíš v přirozeném spojení a v přirozeném prostoru ke šesti světomu i ho štěstí prostoru, v němž tě Bůh postavil. Musíme uvážit, že máme a německým národem tytéž zájmy sociální, tytéž zájmy kulturní a tytéž zájmy hospodářské. Vyrostli jsme z podobných předpokladů, přirozený lok našich řek, naše železniční komunikace, naše silnice, vše, co bylo po dlouhá léta budováno, vytvořilo z nás jediný hospodářský a kulturní celek, i když složený ze dvou národů. Jsme obyvateli stejného prostoru, máme stejné cíle, jsou stejné přelomky, naše hlesání jsou společné hlesání, a proto i naše práce musí být prací společnou. Ne rozdělíme, nýbrž svorní, za jediným cílem a ke společnému štěstí. Proto všichni na své místě, ke své práci, ke svým povinnostem a ke svým rodinám!

Praha ve středu večer:

klid a pořádek

Čtk — Ulice Prahy byly ve středu večer tak prázdné, jako snad nikdy dosud, co je Praha Prahou. Zákaz zadržování se na veřejných prostranstvích platí sice až od 21. hodiny, ale světlá kavárna, jídelna a zábavních podniků byla zhasnuta dávno předtím. Divadla ani biografy nehrály a obecnost se po 20. hodině rozcházela klidně a spontánně domů. Důstojní kapí a vřáskali byly vůbec hlavním znakem obecné náctady, která vystřídala vycpěravající napětí posledních dnů.

Pro Francii a Anglii

není důvodu k intervenci

Čtk — Paříž 15. března. — Ve schůzi zahraničního výboru poslanecké sněmovny Bonnet prohlásil, že francouzská a britská vláda soudí souhlasně, že pro Francii a Anglii není důvodu k intervenci, neboť prezident československého státu se sám dal říšskému kancléři k dispozici a nepožádal garancí mocností česko-slovenské nezávislosti o příspěví.

Výzva gen. Gajdy ke klidu a ke sjednocení

Praha 15. března. Generál R. Gajda vyzval dnes ve středu večer provolání, v němž vyzývá k sjednocení národa a zejména volá po spolupráci Sokola, Orla, střelečtva, národních jednot, národních gard, vojenských organizací a studentských spolků. Gen. Gajda v provolání pravil: Vyzývám znovu ke klidu a pořádku, který je zejména v přítomné době bezpodmínečně nutný. Gen. Gajda též upozornil, že zřídil pracovní výbor z osob národně osvícených a spolehlivých, v němž jsou všechny složky národa.

Konrád Henlein šéfem civilní správy v Čechách

Generál Blaskowitz vydal tuto vyhlášku: Jako nositel výkonné moci v zemi České stanovím:

1. Za šefa civilní správy u velitelství armádní skupiny 3 je určen říšský komisař a župní náčelník Konrád Henlein. Konrád Henlein přejímá z mého příkazu dozor nad celou veřejnou správou, včetně ústředních úřadů v Praze.
2. Všechna veřejná správa pracuje dále, pokud nebude určeno jinak. To platí také pro policii, pošty, železnice a pro veřejné podniky.
3. Všechn hospodářský život se vyvíjí nerušeně dále. Každý necht zůstane na svém místě a pokračuje ve své práci.
4. Nařízení německých vojenských úřadů a úředníků šefa civilní správy, jednajících z mého příkazu, nutno bezpodmínečně uposlechnouti. Každý necht se drží daných rozkazů, které slouží blahu celku a blahu jednotlivce.

Hlavní stan v Praze, dne 15. března 1939.

Vrchní velitel armádní skupiny 3: Blaskowitz, generál pěchoty.

Maďarští honvědi pronikli do Karpatské Ukrajiny

Vološin odmítl ultimatum

Budapešť 15. března. S maďarských vojenských míst se oznamuje: Jednotky maďarské honvědní armády pronikly úspěšně několik kilometrů do karpatsko-ukrajinského území.

Budapešť 15. března. (MITL) Maďarský ministr zahraničních věcí hr. Csaky vyzval Msgr. Vološinu, aby moc, kterou de facto dosud vykonával, odezdal veliteli maďarské armády, která vpochovala na Podkarpatskou Rus, aby se tak předešlo krveprolití. Csaky očekává odpověď do dnešního večera do 20 hodin.

DNB. — Budapešť 15. března. — Ministerský předseda Karpatské Ukrajiny Vološin odpověděl dnes v 19 hodin záporně na výzvu maďarského zahraničního ministra hraběte Csákyho, o aby odezdal výkonou moc maďarskému vojsku, které obsazuje Karpatskou Ukrajinu. Současně sdělil, že tři jeho důvěrníci jsou na cestě do Budapešti. Vološin prosí maďarskou vládu, aby vojenské operace na Karpatské Ukrajině bezodkladně zastavila.

Hrabě Csaky odpověděl Vološínovi, že jeho poslove budou v Budapešti přijati s příslušnou maďarskou pohostností, ale je nemožné zastaviti operace, které na různých místech nyní daleko pokračují.

DNB. — Chust 15. března. Karpatsko-ukrajinská vláda nařídila mobilisaci tří ročníků. Dnes dopoledne odešlo na frontu 2000 příslušníků organisace SIC. —

Za pout německé branné moci

návrat presidenta dr. Háchy

Čtk — Praha 15. března. Zvláštní vlak, kterým se prezident dr. Emil Hácha a ministr dr. Chvalkovský vrátili z Berlína do Prahy, přijel na Wilsonovo nádraží o 19.30 hod.; na trati měl vlak opoždění téměř 3 hodiny. Před příjezdem vlaku stánu na prvím nástupišti čestná setina německého pluku 34, německé říšské obrany s hudbou. Mimo jiné jác při tomni členové vlády, ministři gen. Eilás, dr. Fischera dr. Krejčí, dále německý chargé d'affaires Andor Hencke se členy německého vyslanectví, vyslanec Italský Fr. Franzoni s vojenským příslušencem majorem Bonfatti m, zastupovné německé říšské obrany, mezi nimi velící generál št. Schwedler, městský vojský velitel pražský gen. št. Gajda a gen. Hansen, a mezi jinými zemský skupiny vůdce Zeissig.

Pana presidenta vítali také zástupcové nově ustaveného Českého národního výboru vlašenských stran, za německý pracovní úrad dr. Brass a vedoucí německého studentstva.

Když presidentův vlak stanul v nádraží, vzdušná čestná setina německého vojska počtu zhruba i hudba zahrála čestný pochod. Pana presidenta pozdravili generál št. Schwedler a německý chargé d'affaires Hencke. V jejich průvodu president vykonal prohlídku čestné setiny.

Pan president špalirem mužů a žen organisace Deutsche Frauenschaft, kteří měli v rukou praporek s hákovým křížem, prošel před nádražní budov, a se svým průvodem odjel na hrad. Návrat presidentův sledovalo přes nepřiznivé počasí a sněhovou vánici dosti značné množství obecnstva.

Lidové noviny, zvláštní vydání,
A-Zet, č. 53, 16. 3. 1939
NA, knihovna